Uchwała Nr II/15/2024
Rady Gminy Popielów

z dnia 28 maja 2024 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424) Rada Gminy Popielów uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji na terenie Gminy Popielów Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Traci moc uchwała nr LXVI/481/2023 Rady Gminy Popielów z dnia 10 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2027.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Popielów.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Gminy

Joanna Widacha-Cichoń

Załącznik do uchwały Nr II/15/2024
Rady Gminy Popielów
z dnia 28 maja 2024 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030

SPIS TREŚCI:

I. WSTĘP

II. PODSTAWY PRAWNE DO OPRACOWANIA PROGRAMU I REALIZACJI RPOGRAMU

III. POJĘCIE PRZEMOCY

IV. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ NA TERENIE GMINY POPIELÓW

V. ANALIZA PROBLEMU PRZEMOCY NA TERENIE GMINY POPIELÓW

VI. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

VII. ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

X. MONITORING PROGRAMU

XI. ZAKOŃCZENIE

XII. BIBLIOGRAFIA

I. WSTĘP

Zgodnie z art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. *przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych*[1]. Przemoc domowa jest w każdym przypadku naruszeniem godności stanowiącej istotę praw człowieka. Niestety skala zjawiska przemocy jest bardzo duża, o czym świadczą statystyki policyjne i sądowe, wyniki badań opinii publicznej, a także powszechnie dostępna wiedza czerpana z mediów. Znaczna liczba osób zetknęła się z przemocą domową. Każde państwo jest zobowiązane zapobiegać aktom przemocy i chronić w możliwie najszerszym zakresie osoby doświadczające przemocy domowej.

System przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej w Polsce określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424) która nakłada na jednostki samorządu terytorialnego oraz ograny administracji rządowej zadania dotyczące realizacji jej założeń.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;

2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;

3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;

4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych[2].

Przemoc domowa jest problemem złożonym, może ona być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w relacjach międzyludzkich i bezsprzecznie można ją zakwalifikować do kategorii zachowań o dużej szkodliwości społecznej. Można pokusić się o stwierdzenie, że przemoc domowa może być przyczyną poważnych szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych. Zjawisko przemocy ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga ciągłej współpracy i zaangażowania wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy.

[1] https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm
[2] https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20051801493/U/D20051493Lj.pdf

Kierunki i zakres działań, które wyznacza nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej są szczególnie istotne z punktu widzenia zadań pomocy społecznej, bo to właśnie te jednostki w dużej mierze odpowiedzialne są za zapewnienie i organizowanie pomocy.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Popielów opisuje całokształt działań związanych z udzielaniem pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej, głównym zadaniem ww. programu jest wprowadzenie w życie działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy domowej, jak i przeciwdziałanie przemocy domowej. Poprzez realizację Programu można oczekiwać zintegrowanych działań profilaktycznych, interwencyjnych oraz pomocowych w tym zakresie.

II. PODSTAWY PRAWNE DO OPRACOWNIA PROGRAMU I REALIZACJI RPOGRAMU

1. Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego
5. Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń
6. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji
7. Konwencja Rady Europy z 11.05.2011 r. o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej
8. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy
9. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
10. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030

III. POJĘCIE PRZEMOCY

Definicje przemocy są różnorakie i różnią się między sobą bardziej lub mniej, w zależności od punktu widzenia jej autora. Jednocześnie każda z nich określa przemoc jako zjawisko, które powoduje wiele krzywd i cierpienia.

Ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw wprowadzono wiele zmian, które istotnie rozszerzają zakres przedmiotowy i podmiotowy przemocy domowej, a tym samy sytuacji, w których organy reprezentowane w zespołach interdyscyplinarnych zobowiązane będą do założenia i prowadzenia procedury „Niebieskie Karty". Przepisy znowelizowanej ustawy weszły w życie 22 czerwca 2023 r. Jedną z podstawowych zmian w tym zakresie jest zmodyfikowanie samego pojęcia przemocy w rodzinie i zastąpienie go terminem „przemoc domowa". W myśl znowelizowanego art. 1 ust. 1 ww. ustawy przez pojęcie przemocy domowej należy rozmieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

1) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;

2) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;

3) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;

4) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;

5) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.[3]

Analizując przywołaną wyżej definicję przemocy domowej, należy zwrócić uwagę, że wprowadzone do niej zastrzeżenia, że przemoc zawsze musi wiązać się z wystąpieniem po jednej ze stron przewagi (fizycznej, psychicznej lub ekonomicznej) nie wpłynie znacząco na praktykę organów w zakresie zakładania „Niebieskich Kart". Niezależnie od rozszerzenia zakresu przedmiotowego nowelizacja wprowadziła całkowicie nowe rozwiązania prawne, które dotyczą zakresu podmiotowego procedury „Niebieskie Karty". Zgodnie z przepisem art. 1 ust 1 pkt 2 ww. ustawy katalog osób, które będą mogły zostać uznane za osobę doznającą przemocy domowej, będzie obejmował:

[3] https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20051801493/U/D20051493Lj.pdf

1) małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
2) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków;
3) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków;
4) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
5) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
6) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
7) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania;
8) małoletniego.

Dokonując analizy powyższego przepisu można uznać, że całkowicie zrezygnowano z powiązań o charakterze biologicznym jako przesłanki do stosowania procedury „Niebieskie Karty" na rzecz powiązań emocjonalnych czy też osobistych.

W literaturze przedmiotu odnajdujemy takie definicje przemocy jak: przemoc, jako zjawisko społeczne jest jednym z głównych, obok gróźb środków przymusu polegającym na użyciu, wbrew obowiązującemu prawu, siły fizycznej przez jednostkę czy grupę w celu narzucenia władzy bądź wymuszenia na innych określonego działania"[4]. Według Ireny Pospiszyl „Przemoc to wszystkie nieprzypadkowe akty godzące w osobistą wolność jednostki lub przyczyniające się do fizycznej lub psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji"[5]. Natomiast Hanna Sasal określa „Przemoc domową, zwaną też przemocą w rodzinie, jako zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody[6]". Z kolei Agnieszka Widera-Wysoczańska wskazuje na fakt, że każda przemoc: fizyczna, emocjonalna, w tym także werbalna, seksualna czy finansowa, jest wynikiem intencjonalnie manipulacyjnego zachowania sprawcy. Chce on utrzymać kontrolę nad drugą osobą, aby zaspokoić swoje potrzeby, budować poczucie mocy lub władzy. Przemoc powszechnie jest postrzegana jako zmuszanie jednostki, poprzez manipulację nią samą i otoczeniem, do zachowań niezgodnych

[4] J. Maciejewski, Przemoc w społeczeństwie. Socjologiczne i psychopedagogiczne aspekty przemocy, s. 24.
[5] I. Pospiszyl, Przemoc w rodzinie, s. 14
[6] H. D. Sasal, Niebieskie Karty, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

z jej wolą i potrzebami. Akt przemocy jest sposobem osiągania przez sprawcę określonego celu, którym jest wymuszanie u innych, głównie słabszych, osób zachowań u niego pożądanych[7]

Według A. Widery Wysoczańskiej przemoc może przybierać różne formy:

- przemoc fizyczna - działanie zwrócone przeciwko fizyczności drugiej osoby: bicie, torturowanie, kopanie, drapanie, plucie, szarpanie, duszenie, przypalanie papierosem, wyrywanie paznokci, rzucanie przedmiotami, więzienie,
- przemoc psychiczna - działanie mające na celu uzależnienie ofiary od agresora: przymusu, groźby, szantaż, poniżanie, wyzywanie, wyśmiewanie się, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, krytykowanie, narzucanie własnych poglądów,
- przemoc seksualna - wymuszanie aktywności seksualnej, zmuszanie do nieakceptowanych przez ofiarę form pożycia, zmuszanie do oglądania pornografii, gwałt,
- przemoc finansowa - niezaspokajanie potrzeb materialnych, nadmierna kontrola wydawania pieniędzy, odmawianie możliwości pracy, zabieranie zarobionych pieniędzy.[8]

Autorka zwraca jeszcze uwagę na zjawisko tzw. przemocy rozmytej, które określa jako pośrednie lub bezpośrednie nadużycia, oceniane jako nieistotne. Takie działania społecznie postrzegane są jako nieintencjonalne, choć działania sprawcy są celowe.

W opracowaniu Stowarzyszenia „Niebieska Linia" znajdujemy następujące rodzaje przemocy:

- f**izyczna -** naruszanie nietykalności fizycznej,
- **psychiczna -** naruszenie godności osobistej,
- **seksualna -** naruszenie intymności,
- **ekonomiczna -** naruszenie własności,
- **zaniedbanie -** naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.

Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody. O przemocy możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione 4 warunki:

1) jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania;
2) jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą;
3) działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej;

[7] A. Widera-Wysoczańska, Mechanizmy przemocy w rodzinie z pokolenia na pokolenie, Warszawa 2010.
[8] Ibidem.

4) osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych[9].

W dynamice przemocy mówi się o fazach przemocy które przedstawiają się następująco:

Faza narastającego napięcia - jest to pierwsza faza w której z różnych przyczyn dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, agresor jest podirytowany i prowokujący, zaczyna wszczynać awantury, wszyscy domownicy wyczuwają, że zaczyna się dziać coś złego. Osoba doznająca przemocy stara się uniknąć awantury, uspokaja agresora, odczuwa napięcie, lęk, często dolegliwości psychosomatyczne.

Faza gwałtownej przemocy - jest to druga faza w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji, agresor wpada w szał, nie kontroluje swojego zachowania, stosuje różnego rodzaju przemoc. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń, które mogą zagrażać jej życiu, często czuje się bezradna, przerażona, czuje nienawiść i złość. Bardzo często w tej fazie przemocy osoba doznającą przemocy decyduje się na wezwanie pomocy i złożenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Faza miodowego miesiąca - jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc zachowuje się wobec osoby doznającej przemocy jak w okresie narzeczeństwa, agresor przeprasza, okazuje skruchę, obiecuje poprawę, jest czuły i kochający. Osoba doznająca przemocy czuje się kochana, wierzy w zapewnienia, że osoba stosująca przemoc się zmieniła. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje osobę doznającą przemocy w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze z pozostałych dwóch faz. Niestety faza ta nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znów narasta i cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza.

[9] https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/6-co-to-jest-przemoc

IV. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ NA TERENIE GMINY POPIELÓW

Położenie

Gmina Popielów jest jedną z 13 gmin wchodzących w skład Powiatu Opolskiego, położoną na jego północno-zachodnim skraju. Graniczy od południowego wschodu z gminą Dobrzeń Wielki, z gminami powiatu brzeskiego: od południa z Lewinem Brzeskim, od zachodu ze Skarbimierzem, od północnego zachodu z Lubszą, gminami powiatu namysłowskiego: od północy ze Świerczowem i od północnego wschodu z Pokojem. Gmina Popielów podzielona jest na 12 sołectw: Popielów, Kaniów, Karłowice, Kurznie, Kuźnica Katowska, Lubienia, Nowe Siołkowice, Popielowska Kolonia, Rybna, Stare Kolnie, Stare Siołkowice, Stobrawa. Siedziba Gminy Popielów jest oddalona o ok. 24 km od Opola, 25 km od Brzegu, 55 km od Wrocławia, 40 km od autostrady A4. Gmina Popielów leży na terenie Stobrawskiego Parku Krajobrazowego oraz dorzecza Odry.

Zajmuje powierzchnię 175,57 km^2.

Rys. nr 1. Mapa Gminy Popielów

Ludność Gminy Popielów

Gminę Popielów w 2022 roku zamieszkiwało 7771 mieszkańców. Było to o 34 osoby mniej w stosunku do roku poprzedniego. Podobnie jak w całym województwie zauważamy zjawisko depopulacji. Jednak chociaż w sołectwach widoczne są wahania liczby mieszkańców, zauważamy ogólny trend stabilizacji. W całej gminie w latach 2014 – 2021 ubyło 398 osób.

Ujemny przyrost naturalny w 2021 roku wyniósł -32. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -4,03 na 1000 mieszkańców Gminy Popielów. W 2021 roku urodziło się 62 dzieci, w tym 43,5% dziewczynek i 56,5% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,68 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz nieznacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2021 roku zarejestrowano 66 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 54 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Gminy Popielów 12. W tym samym roku 4 osoby zameldowały się z zagranicy oraz zarejestrowano 27 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -23. 60,6% mieszkańców Gminy Popielów jest w wieku produkcyjnym, 15,3% w wieku przedprodukcyjnym, a 24,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym[10].

Tabela nr 1. Liczba ludności Gminy Popielów w poszczególnych sołectwach, stan na 31.12.2021 r.

Miejscowość	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Dynamika zmiany liczby ludności 2014-2021
Kaniów	322	321	322	311	311	302	299	299	- 23
Karłowice	1330	1331	1291	1286	1277	1266	1252	1236	- 94
Kurznie	503	505	508	503	505	500	496	495	- 8
Kuźnica Katowska	119	119	126	122	115	114	109	106	- 13
Lubienia	383	379	365	357	354	353	347	344	- 39
Nowe Siołkowice	395	396	391	395	401	407	385	376	- 19

[10] https://popielow.pl/217/379/informacje-o-gminie.html

Miejscowość	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Dynamika zmiany liczby ludności 2014-2021
Popielowska Kolonia	133	128	123	121	119	119	123	115	- 18
Popielów	2075	2061	2018	2008	2001	1997	1968	1945	- 130
Rybna	289	296	285	281	285	284	289	298	+ 9
Stare Kolnie	223	223	223	221	221	224	225	229	+ 6
Stare Siołkowice	1942	1933	1928	1943	1922	1903	1912	1905	- 37
Stobrawa	489	488	501	501	491	486	472	457	- 32
RAZEM	8203	8180	8081	8049	8002	7955	7877	7805	- 398

Źródło: Opracowanie Urząd Gminy na podstawie danych pochodzących z Ewidencji Ludności w Urzędzie Gminy, dane obejmują osoby zameldowane na pobyt czasowy i stały.

Wykres nr 1. Biologiczne grupy wieku - Gmina Popielów w 2021 roku.

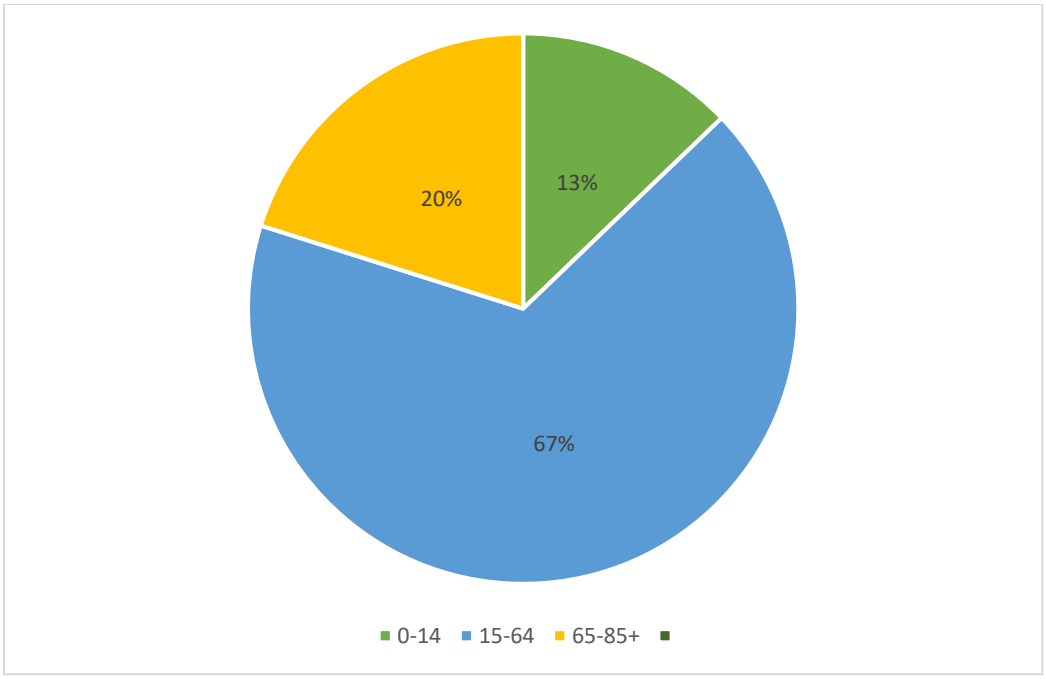

Źródło: Opracowanie własne na podstawie, źródło GUS, 31.12.2021 r.

Wykres nr 2. Dynamika zmiany liczby ludności w Gminie Popielów w latach 2014 - 2020, z prognozą do 2030 r.

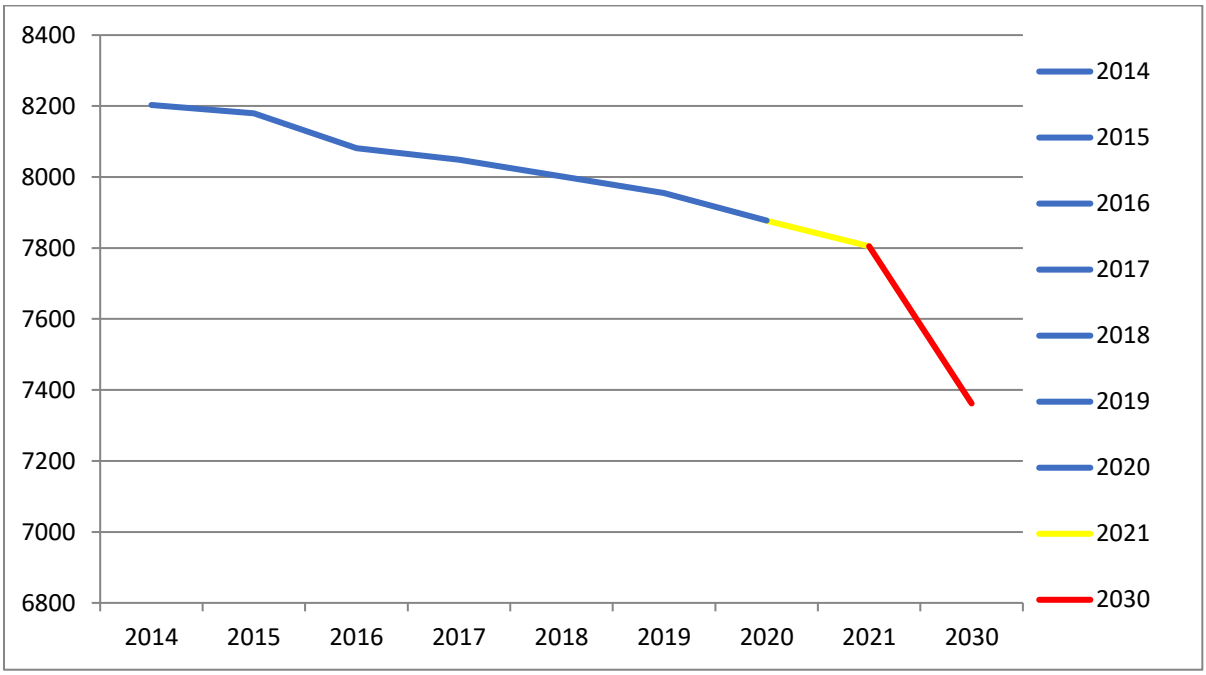

Źródło: Opracowanie Urząd Gminy na podstawie danych pochodzących z Ewidencji Ludności w Urzędzie Gminy, dane obejmują osoby zameldowane na pobyt czasowy i stały oraz prognozy ludności dla gmin województwa opolskiego w 2030, GUS.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu wspieranie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych z którymi nie są w stanie sobie poradzić wykorzystując własne możliwości i uprawnienia. Jednostką organizacyjną pomocy społecznej w Gminie Popielów jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach którego funkcjonują Kluby Senior+.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie mieści się przy ul. Powstańców 12. Wykonuje on zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych, zadania określone ustawą o pomocy społecznej, ustawy o pomocy państwa w wychowania dzieci, ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomani i ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. GOPS przyznaje i wypłaca dodatki z rządowych programów, uczestniczy w programie: „Posiłek w szkole i w domu". Tutejszy Ośrodek jest również partnerem w projektach unijnych, wspierających seniorów poprzez usługi opiekuńcze. GOPS przyznaje i wypłaca dodatki mieszkaniowe. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się obsługą administracyjną Zespołu Interdyscyplinarnego oraz prowadzi wsparcie asystenta rodziny.

Wydatki wykonane w 2023 roku wyniosły **4.455.737,73** zł, środki wypłacone świadczeniobiorcom to kwota **2.638.004,81** zł.

W badanym okresie ustalono iż liczba mieszkańców gminy w roku 2023 wyniosła 7 563, natomiast liczba osób, którym przyznano świadczenie wyniosła 136 osób, co stanowi 1,80 %.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w formie finansowej pozostaje na stałym poziomie. z tj. w 2021 – 114 rodzin, w 2022 – 95 rodzin, w 2023 – 114 rodzin, w 2024 planowanych jest 90 rodzin. Przyznawane świadczenia utrzymują się w podobnych proporcjach. Kryterium dochodowe w 2021 roku, wynosiło 528 zł na osobę w rodzinie oraz 701 zł dla osoby samotnej. Natomiast od roku 2022, wynosi 600 zł na osobę w rodzinie oraz 776 zł dla osoby samotnej.

Największą grupę rodzin korzystających z pomocy finansowej, stanowią rodziny w których występuje problem długotrwałej lub ciężkiej choroby, tj., 2021 - 49 rodzin, 2022 – 41 rodzin, 2023 – 57 rodzin. Następną dużą grupę stanowią rodziny w których występuje bezrobocie tj. w 2021 – 45 rodzin, 2022 – 35 rodzin, 2023 – 40 rodzin, kolejną grupą są rodziny z problemem ubóstwa tj. 2021 – 63 rodziny, 2022 – 40 rodzin, 2023 – 28 rodzin. Pozostałe powody przyznawania pomocy to niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa, wielodzietność, rodziny niepełne.

Najczęściej korzystające rodziny z pomocy to rodziny niepełne, z problemem alkoholowym, z potrzebą ochrony macierzyństwa, osoby starsze, samotne.

Tabela nr 2. Analiza osób objętych pomocą – zrealizowane świadczenia.

Wyszczególnienie	**Liczba osób**			
	2019	**2020**	**2021**	**2022**
Osoby, którym przyznano świadczenia	164	149	117	239
w tym kobiety	90	77	57	161
w tym 0 - 17	-	-	-	27
w tym wiek produkcyjny	69	54	42	120
w tym wiek poprodukcyjny	21	23	15	14
w tym mężczyźni	74	72	60	78
w tym 0 – 17 lat	1	1	-	20
w tym wiek produkcyjny	60	58	49	52
w tym wiek poprodukcyjny	13	13	11	6
Osoby długotrwale korzystające	93	83	80	69
w tym kobiety	53	41	36	28
w tym mężczyźni	40	42	44	41

Wyszczególnienie	Liczba osób			
	2019	2020	2021	2022
Osoby niepełnosprawne	28	32	23	24
w tym kobiety	7	8	6	4
w tym mężczyźni	21	23	17	20
w tym na wsi	164	149	117	239

Źródło: Opracowanie własne na podstawie programu Pomost

Ważną formą wsparcia oferowanego przez GOPS jest praca socjalna, która ma na celu pomoc osobom i rodzinom wzmocnić lub odzyskać zdolność do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W strukturach GOPS występuje asystent rodziny, który pomaga rodzinom borykającym się z różnymi problemami natury wychowawczej, materialnej oraz zdrowotnej. W rodzinach objętych pieczą asystenta dużym problemem jest proces edukacyjny dzieci na poziomie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej. Celem działań podejmowanych przez asystenta rodziny jest poprawa warunków życia codziennego podopiecznych, towarzyszenie rodzinom z problemami, poprawa relacji w rodzinie, pomoc w codziennych czynnościach, zapewnienie odpowiednich relacji między członkami rodziny, tj. oparte na bezwarunkowej miłości, szacunku i zaufaniu. Głównym celem pracy asystenta jest podniesienie zaradności życiowej rodziny. Do celów pracy asystenta należy przeciwdziałanie konieczności umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub w rodzinach zastępczych.

W 2023 roku Ośrodek kontynuował realizację programu „Korpus Wsparcia Seniorów" w ramach tego programu pracownicy socjalni świadczyli usługi dla osób w wieku 65+. Usługi te polegały na dowożeniu paczek żywnościowych oraz na rozmowach z osobami starszymi i samotnymi.

W 2023 roku GOPS realizował zadanie pn. Klub Senior + w Popielowie, w Lubieni oraz w Starych Siołkowicach. W każdym z Klubów uczestniczy stale 15 osób. W ramach klubów zakłada się przede wszystkim regularną aktywność fizyczną w formie zajęć ruchowo-usprawniających, organizację wyjazdów rekreacyjno-integracyjnych, różnego typu spotkań. W ramach programu zapewniano niezbędne materiały i artykuły do prowadzenia zajęć z seniorami.

Na terenie Gminy Popielów funkcjonuje również Klub Integracji Społecznej. Celem działalności KIS jest ponowne przystosowanie człowieka chorego lub niepełnosprawnego do czynnego, samodzielnego życia w społeczeństwie i do pracy zawodowej. Ponadto Urząd Pracy w Opolu oferuje prace społecznie użyteczne pozwalające osobom korzystającym z pomocy społecznej na aktywizację

zawodową i społeczną. Wykonywanie prac społecznie użytecznych przez osoby bezrobotne pozwala na uzyskiwanie przez te osoby dochodu oraz niweluje bezczynność i zaspokaja potrzebę pracy. Efekty pracy tych osób widoczne są na terenie całej gminy.

GOPS prowadzi również od 2008 roku punkt Banku Żywności. W 2023 roku z Banku Żywności skorzystały ok 148 osób z całej Gminy Popielów. Są to osoby korzystające z pomocy oraz osoby, które spełniają kryterium dochodowe pomocy społecznej w wysokości 220% tego kryterium, w większości osoby samotne i schorowane. W 2022 roku wydanych zostało 2,5 t żywności.

Ponadto od 2018 roku Ośrodek współpracuje z marketami spożywczymi (Biedronka) i pozyskuje żywność dla podopiecznych w ramach programu „Nie Marnuj Żywności", która jest wydawana osobom spoza kryterium dochodowego, przede wszystkim osobom schorowanym, starszym czy samotnym.

GOPS prowadzi także stałą zbiórkę odzieży używanej oraz sprzętu gospodarstwa domowego i na bieżąco wydaje te artykuły podopiecznym oraz innym osobom potrzebującym, w tym również uchodźcom z Ukrainy.

W ramach działalności ośrodka prowadzony i obsługiwany jest punkt konsultacyjny, w którym można skorzystać z pomocy psychologa. Punkt finansowany jest ze środków gminy – ochrony zdrowia i profilaktyki uzależnień.

V. ANALIZA PROBLEMU PRZEMOCY NA TERENIE GMINY POPIELÓW

Na terenie Gminy Popielów, trudno ocenić skalę przemocy, gdyż nie w wszystkich przypadkach jest ona ujawniana. Jednakże dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego zgromadzone w ramach procedury ,,Niebieskie Karty" umożliwiają na częściowe rozpoznanie zaistniałego zjawiska.

Wykres nr 3. Liczba Niebieskich Kart-A

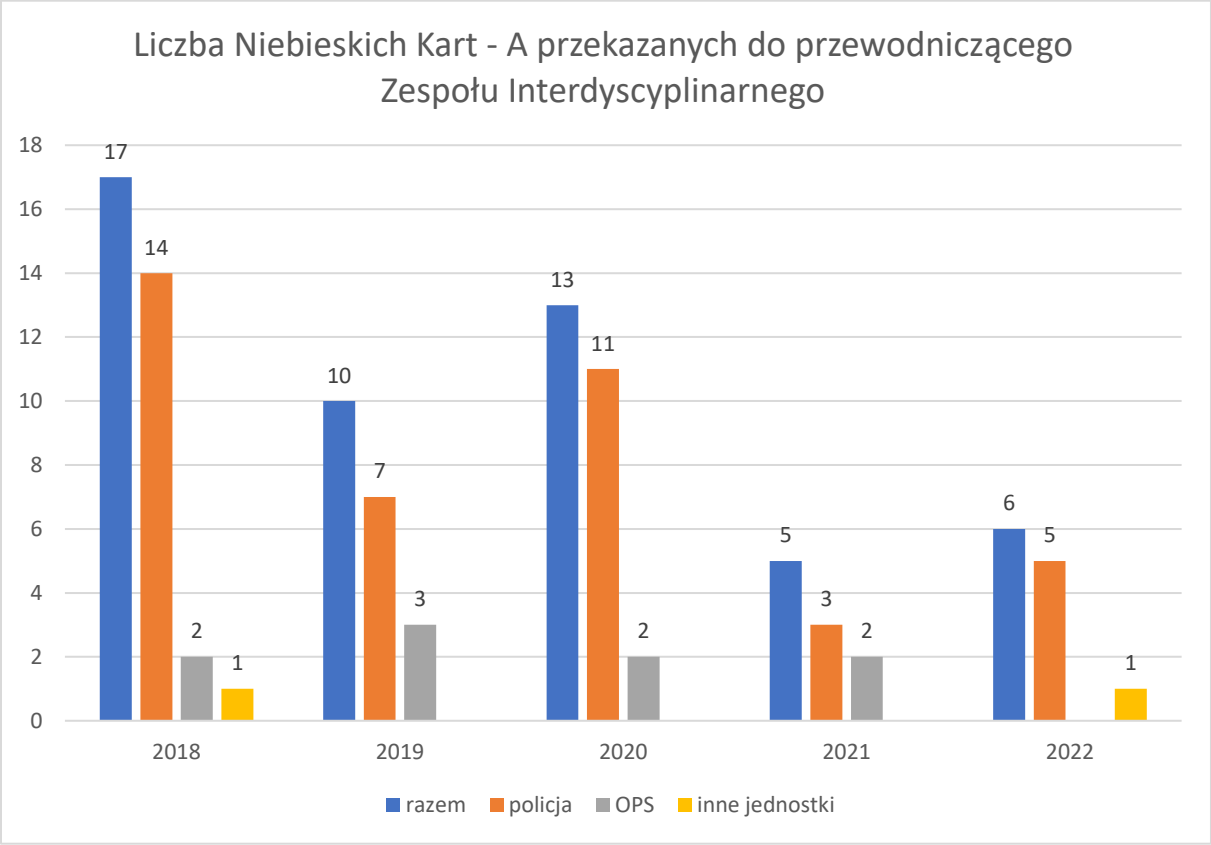

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie

Z powyższego wykresu wynika, że wśród uprawnionych służb instytucji do wszczęcia procedury bezwzględnie dominowała Policja, a na drugim miejscu znajdowała się jednostka organizacyjna pomocy społecznej w której najczęściej sporządzającym procedurę jest pracownik socjalny. Funkcjonariusze Policji zazwyczaj mają zgłaszane interwencje do awantur domowych w których głównie przyczyną jest alkohol. Pracownik socjalny to osoba darzona zaufaniem, która przez przeprowadzanie wywiadu środowiskowego musi zwracać uwagę na zachowania jakie panują w gospodarstwie domowym. Na przestrzeni pięciu lat zjawisko ujawnionej przemocy w Gminie Popielów ma tendencję spadkową.

Wykres nr 4. Osoby doznające przemocy domowej w latach 2018-2022

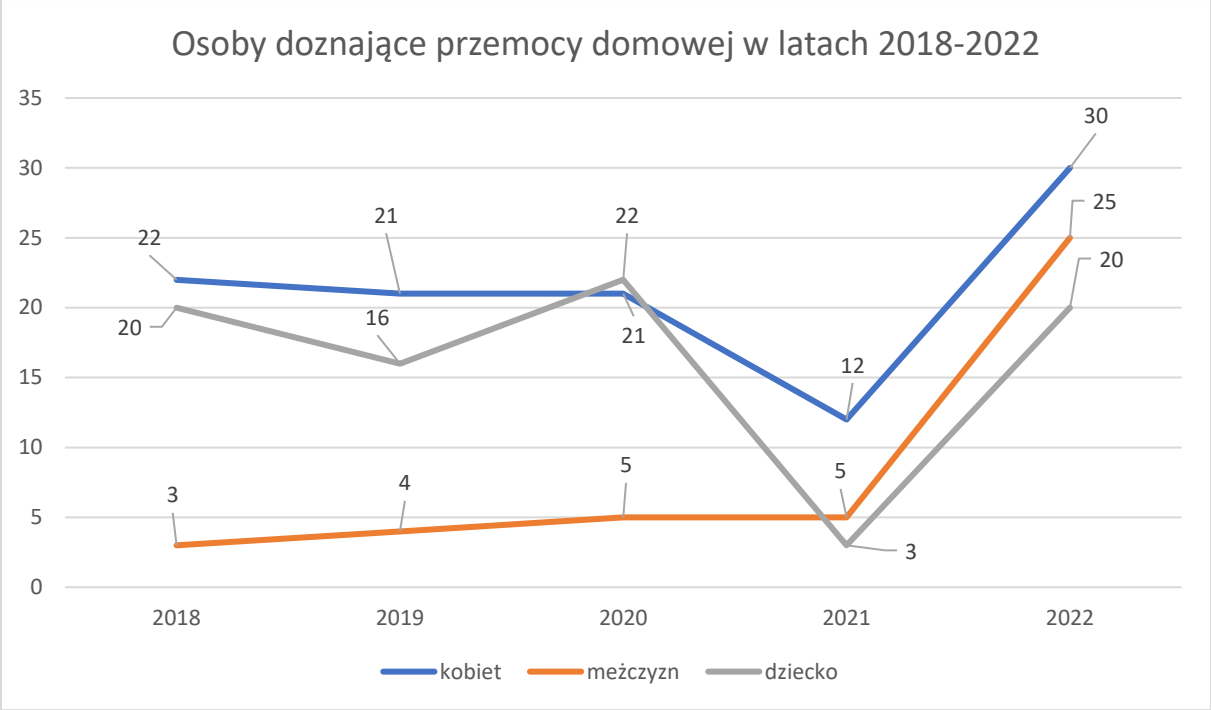

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie

Z powyższego wykresu wynika, że od 2018 roku wśród osób doznających przemocy przeważają kobiety. Wśród mężczyzn można zauważyć drastyczny wzrost od 2021 do 2022. Liczba mężczyzn doznających przemocy w 2022 roku wzrosła aż o 20 osób w porównaniu do roku 2021. W 2022 roku natomiast znacząco wzrosła liczba osób doznających przemocy domowej, a w dalszym ciągu dużą grupą są dzieci, które wychowując się w rodzinach w których panuje przemoc mają utrudniony rozwój w sferze psychicznej, fizycznej jak i społecznej.

Wykres nr 5. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”

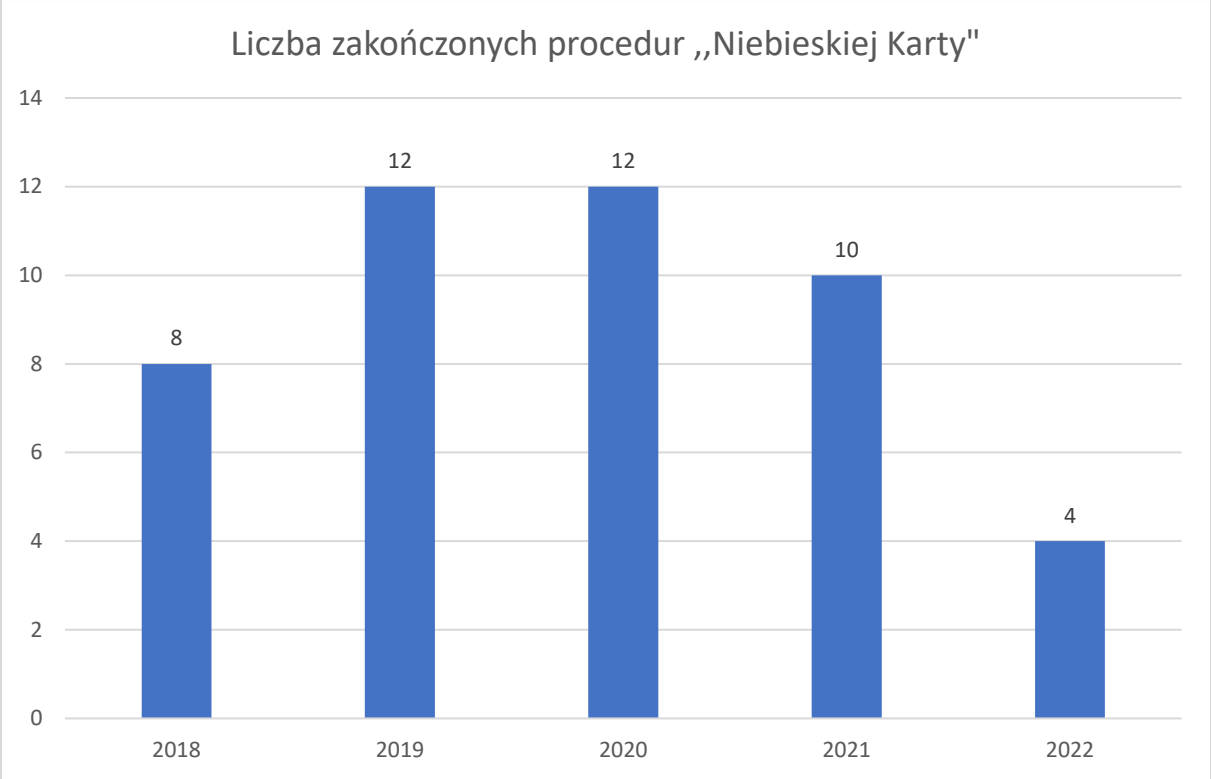

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie

Zakończenie procedury Niebieskiej Karty przez Zespół Interdyscyplinarny następuje w przypadku: ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. Zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu. W Gminie Popielów dotychczas nie została przeprowadzona diagnoza zjawiska przemocy domowej i trudno jest oszacować jaki procent lokalnej społeczności dotknięty jest problem przemocy domowej. W Gminie Popielów nie były prowadzone również działania korekcyjno-edukacyjne skierowane do sprawców przemocy domowej. Na przestrzeni ostatnich lat zostało zamkniętych 46 procedur Niebieskiej Karty.

Wykres nr 6. Liczba posiedzeń grup roboczych

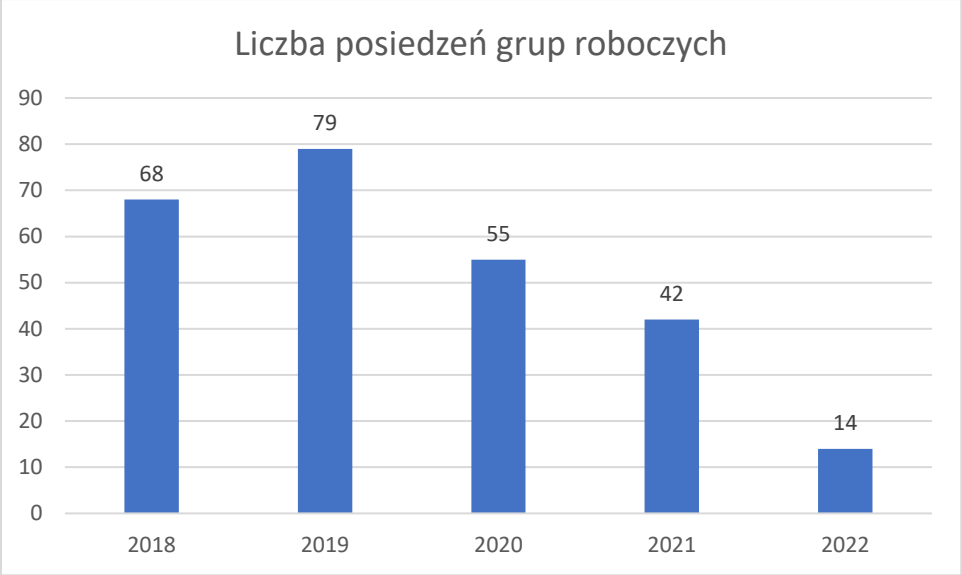

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie

W celu rozwiązywania problemów rodzin związanych z występowaniem przemocy w rodzinie, objętych procedurą ***„Niebieskiej Karty”*** Zespół Interdyscyplinarny powoływał dotychczas **grupy robocze**, których prace prowadzone były w zależności od zgłaszanych potrzeb i dostosowane do problemów występujących w poszczególnych rodzinach. Koordynatorem każdej Grupy Roboczej był pracownik socjalny. W skład grup roboczych wchodzili poza tym: przedstawiciele gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, którzy zajmują się udzielaniem pomocy konkretnej rodzinie.

Wykres nr 7. Porównanie liczby grup do liczby posiedzeń

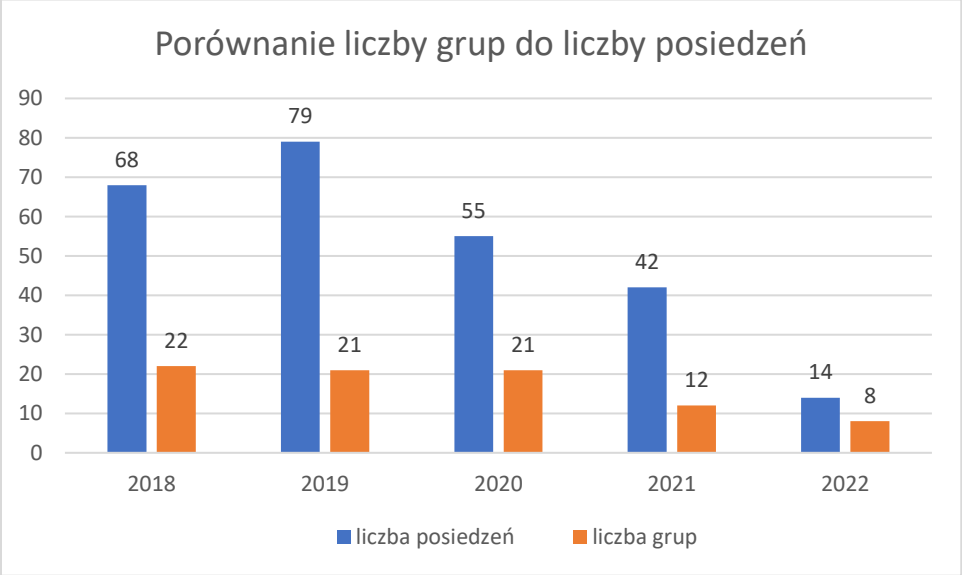

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie

Powyższy wykres obrazuje dużą liczbę posiedzeń grup roboczych w 2019 r. w stosunku do liczby grup. Na przestrzeni ostatnich lat liczba grup zmniejsza się, co jest spowodowane mniejszą ilością wpływających do Zespołu Interdyscyplinarnego w Popielowie formularzy „Niebieska Karta-A".

W celu szerszego ujęcia zjawiska przemocy domowej oraz zdarzeń mu towarzyszących na terenie Gminy Popielów pozyskano dane z Komisariatu Policji w Dobrzeniu Wielkim, które dotyczą: wszczętych dochodzeń w sprawach związanych z przemocą domową, liczby interwencji domowych ogółem oraz związanych z przemocą oraz liczby sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu. Poniższe wykresy kształtują się odpowiednio:

Wykres nr 8. Postepowanie policyjne w sprawach związanych z przemocą domową

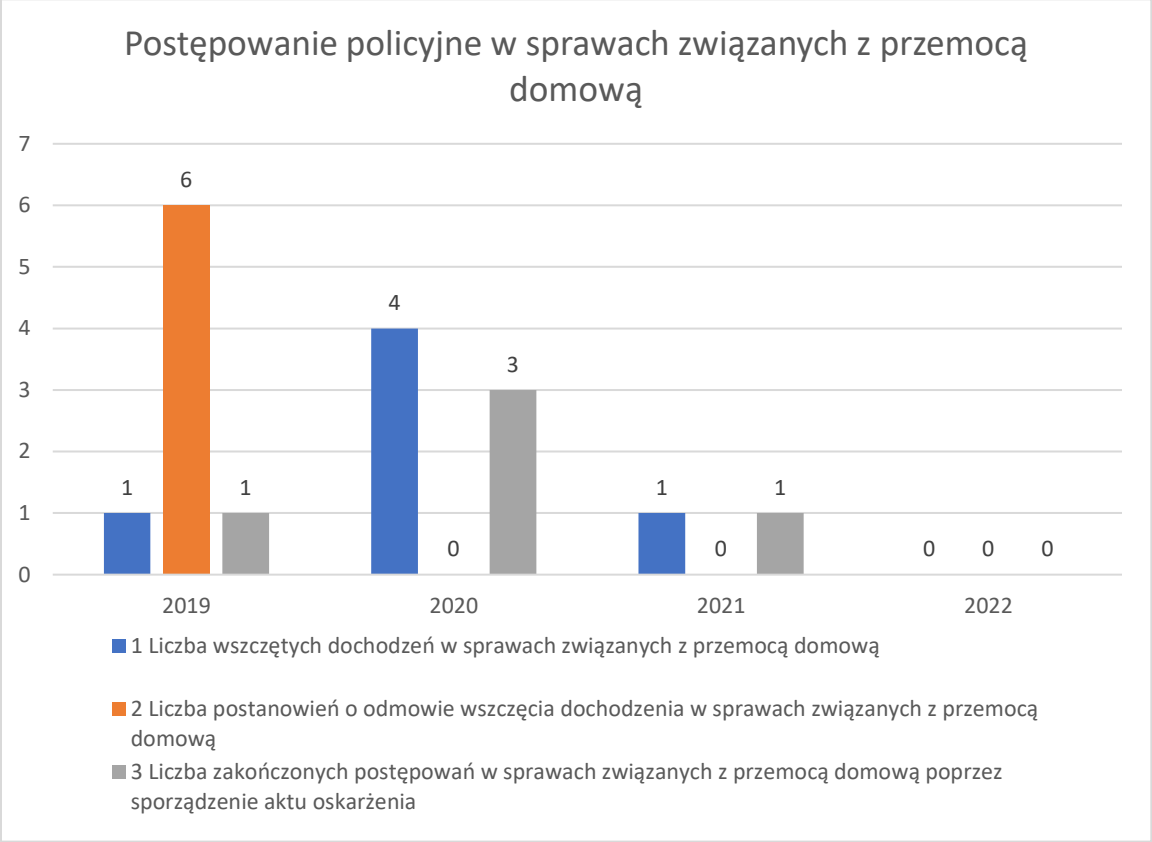

Źródło: Komisariat Policji w Dobrzeniu Wielkim

Z powyższego wykresu wynika, że tylko w roku 2019 odmówiono wszczęcia dochodzenia w sprawach związanych z przemocą 6 razy, takiej możliwości nie zastosowano w latach 2020-2022.

W roku 2020 znacznie zwiększyła się liczba wszczętych dochodzeń w sprawach związanych z przemocą domową, a w 3 przypadkach postępowanie zostało zakończone poprzez sporządzenie aktu oskarżenia. Sytuacja zwiększenia ilości wszczętych dochodzeń w sprawach związanych z przemocą domowa mogła być spowodowana stanem pandemii koronawirusa w Polsce.

Wykres nr 9. Interwencje domowe

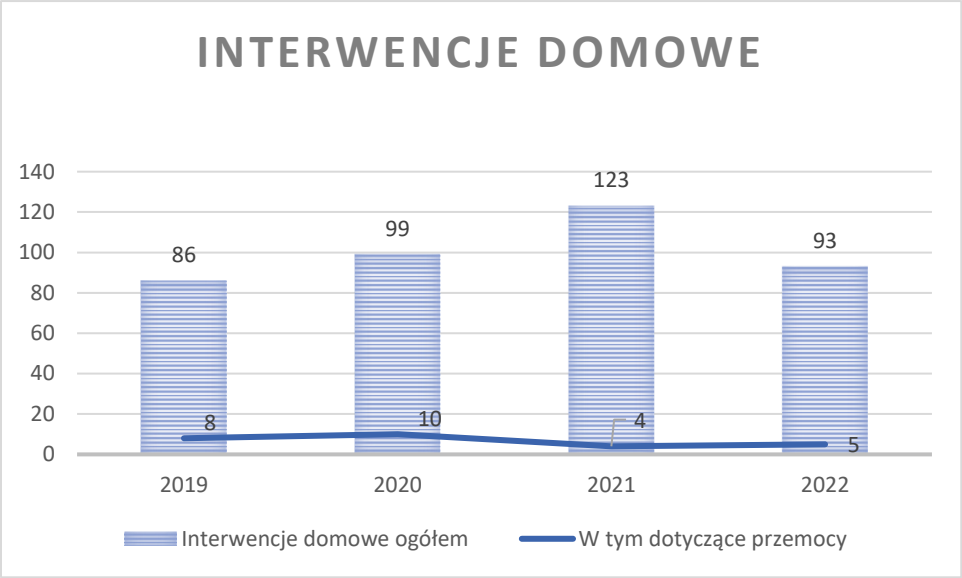

Źródło: Komisariat Policji w Dobrzeniu Wielkim

Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Dobrzeniu Wielkim pozostaje na stałym poziomie ze wzrostem w 2021 roku, natomiast interwencje domowe dotyczące przemocy również pozostają na stałym poziomie ze wzrostem w 2020 roku, co jak można przypuszczać na podstawie poprzedniego wykresu może być związane z panująca wówczas pandemią koronawirusa.

Wykres nr 10. Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu

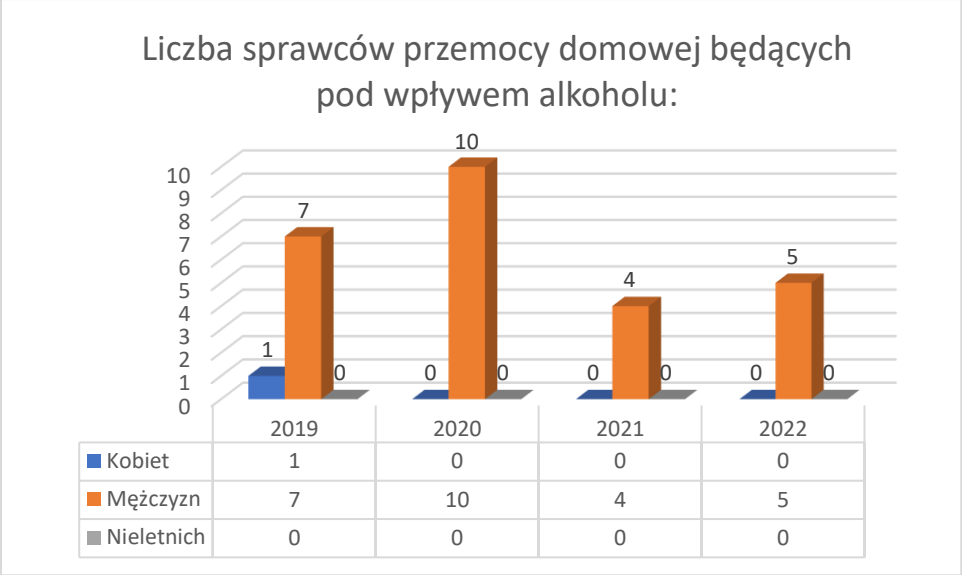

Źródło: Komisariat Policji w Dobrzeniu Wielki

Statystyka liczby sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu przedstawia kolejny wykres. Najwięcej sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu odnotowano w 2020 roku, było to 10 mężczyzn. Na przestrzeni wszystkich przedstawionych lat odnotowano tylko 1 kobietę sprawcę przemocy domowej będącej pod wpływem alkoholu, nie odnotowano nieletnich.

Na przestrzeni lat liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu pozostaje na stałym poziomie.

Dane uzyskane z Zespołu Interdyscyplinarnego w Popielowie oraz z Komisariatu Policji w Dobrzeniu Wielkim obrazują w niewielkiej części skalę przemocy domowej na terenie Gminy Popielów.

Jako gmina wiejska z całą pewnością duża część sytuacji w których dochodzi do przemocy pozostaje w ukryciu, bez ingerencji służb zajmujących się tą tematyką.

Powyższe dane powinny mieć motywacyjny wpływ na określenie szerokiego spektrum czynności, które powinny prowadzić do ochrony przed przemocą oraz pokazują, że należy zwiększyć skuteczność przeciwdziałania przemocy oraz jak ważna pozostaje edukacja społeczna.

VI. CEL GŁÓWNY PROGRAMU I CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Popielów, co jest zgodnie z założeniami zawartymi w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

2. Do realizacji celu głównego wyznacza się działanie w zakresie:

Działanie nr 1. Intensyfikacja działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy poprzez:

a) prowadzenie działań zapobiegających zjawiskom przemocy poprzez diagnozę, monitorowanie wszelkich problemów zagrażających bezpieczeństwu rodziny i jej członków,
b) opracowywanie zjawiska przemocy domowej na obszarze Gminy Popielów
c) prowadzenie poradnictwa i działań edukacyjnych,
d) realizowanie kampanii informacyjnych i edukacyjnych np. w formie ulotek kładące nacisk na zwiększanie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy, radzenia sobie z tym zjawiskiem, łamania stereotypów i podnoszenia świadomości społecznej w lokalnym środowisku,
e) udzielanie wszechstronnej pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym występowaniem zjawiska przemocy oraz niezaradnym życiowo. Pomoc ukierunkowana na likwidację potencjalnych przyczyn występowania przemocy domowej – aktywizacja na rynku pracy, zapobieganie bierności społecznej, w tym zawodowej, poradnictwo socjalne, prawne, psychologiczne, pedagogiczne, pomoc.

Działanie nr 2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą poprzez:

a) działania w ramach procedury „Niebieskiej Karty" – działania pomocowe skierowane do konkretnych środowisk dotkniętych przemocą domową, opracowywanie planów działania dla osób doświadczających przemocy domowej, monitorowanie działań instytucji pomocowych, aktywna i systematyczna współpraca pomiędzy instytucjami pomocowymi,
b) wspieranie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego – OPS, Komenda Miejska Policji, Sąd Rejonowy, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
c) udzielanie pomocy socjalnej, finansowej, rzeczowej osobom dotkniętym przemocą domową,

d) zapewnianie schronienia i pomoc w adaptacji do nowych warunków mieszkaniowych i życiowych.

Działanie nr 3. Zwiększenie oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową poprzez:

a) wszelkie oddziaływania przerywające przemoc domową i zapobiegające dalszej przemocy oraz działania ukierunkowane na zmianę zachowań agresywnych, prowadzących do przemocy domowej,
b) działania podejmowane w ramach procedury „Niebieskiej Karty" - działania pomocowe skierowane do konkretnych rodzin, w których istnieje podejrzenie, że dochodzi do aktów przemocy m.in. diagnoza środowiska, udzielenie kompleksowej informacji na temat możliwości uzyskania pomocy, możliwościach podjęcia działań, w razie potrzeby zorganizowanie dostępu do pomocy medycznej, zapewnienie schronienia w całodobowej placówce świadczącej pomoc, monitorowanie środowiska, przeprowadzanie rozmów z osobą co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc wobec członków rodziny dotyczących konsekwencji stosowania przemocy oraz możliwości przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej, podejmowanie innych, niezbędnych czynności zapewniających ochronę życia i zdrowia osób co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą domową,
c) działania separujące sprawców od ofiar przemocy,
d) rozpowszechnianie informacji oraz motywowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej oraz stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Działanie nr 4. podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez:

a) organizację szkoleń i warsztatów podnoszących kompetencje kadry instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy domowej oraz dla konkretnych grup odbiorców.

Zarówno cel główny programu jak i cele szczegółowe są spójne z założeniami zawartymi w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, który stanowi, że nadrzędnym celem podejmowanej aktywności jest zmniejszenia zjawiska przemocy domowej oraz pomaganie osobom doznającym przemocy domowej a także oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

3. Cele szczegółowe

Tabela nr 3. Cele szczegółowe.

Cele szczegółowe Programu			
Zadanie nr 1. profilaktyka i edukacja społeczna	Wskaźnik:	Jednostki odpowiedzialne za wykonanie poszczególnego działania	Szczegółowy harmonogram realizacji
prowadzenie kampanii społecznych i edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie przeciwdziałania przemocy (plakaty, spotkania z pedagogami)	Liczba przeprowadzonych kampanii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny Szkoły na terenie gminy Popielów	2024-2030
opracowanie i aktualizowanie diagnozy problemu przemocy domowej	liczba opracowanych diagnoz w oparciu o sprawozdania Zespołu Interdyscyplinarnego	Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	2024-2030
Zakładane rezultaty: W wyniku realizacji zadań zakłada się upowszechnienie informacji nt. przemocy domowej, a co za tym idzie zmianę postaw i zachowań społecznych wobec osób stosujących przemoc domową oraz zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców i świadomości o możliwościach uzyskania pomocy.			
Zadanie 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą domową	Wskaźnik:	Jednostki odpowiedzialne za wykonanie poszczególnego działania	Szczegółowy harmonogram realizacji
wspieranie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych	liczba posiedzeń ZI i grup diagnostyczno-pomocowych, liczba rodzin/osób objęta oddziaływaniami zespołu interdyscyplinarnego	Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	2024-2030
upowszechnianie informacji w zakresie	liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie	2024-2030

możliwości i form uzyskania pomocy		Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	
zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia	liczba, osób która skorzystała z miejsc w ośrodkach wsparcia	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	2024-2030
organizowanie dla osób doświadczających przemocy domowej specjalistycznego wsparcia i poradnictwa (np. grupy wsparcia)w zależności od potrzeb	liczba osób objęta pomocą w formie specjalistycznego wsparcia	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	2024-2030
informowanie o dostępności do telefonów zaufania, innych instytucji zajmujących się pomocą	liczba informacji przekazanych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	2024-2030
badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą domową	liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty”/liczba ponownie wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” w rodzinach, w których procedura była wcześniej prowadzona i została zakończona/ liczba osób objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	2024-2030

	przemocy domowej/ liczba osób objętych pracą socjalną/ liczba przeprowadzonych interwencji		
Zakładane rezultaty: W wyniku realizacji zadań zakłada się zwiększenie oferty pomocowej, wiedzy osób doświadczających przemocy o istniejących formach pomocy oraz wzmocnienia poczucia własnej wartości i pomoc w uzyskaniu dostępu do specjalistycznego poradnictwa/ grup wsparcia.			
Zadanie 3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową	Wskaźnik:	Jednostki odpowiedzialne za wykonanie poszczególnego działania	Szczegółowy harmonogram realizacji
rozpowszechnianie informacji o ofercie dla osób stosujących przemoc domową	liczba informacji o miejscach pomocy (liczba postów internetowych, ulotki)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny	2024-2030
współdziałanie pomiędzy instytucjami w zakresie monitorowania zachowań osób stosujących przemoc domową	liczba i rodzaj działań zapobiegawczych wobec sprawców przemocy domowej/ liczba osób stosujących przemoc objętych działaniami służb w ramach procedury „Niebieskiej Karty”/ liczba wniosków złożonych do GKRPA	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA w Popielowie, Komisariat Policji w Dobrzeniu Wielkim	2024-2030
Motywowanie oraz kierowanie do programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową	Liczba uczestników programu, liczb osób, które zakończyły udział w programach	Zespół Interdyscyplinarny, członkowie grup diagnostyczno-pomocowych	2024-2030

Zakładane rezultaty: wzmocnienie motywacji i uczestnictwa sprawców przemocy w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych oraz wzrost świadomości konsekwencji stosowania przemocy			
Zadanie 4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Wskaźnik:	Jednostki odpowiedzialne za wykonanie poszczególnego działania	Szczegółowy harmonogram realizacji
podnoszenie poziomu wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących i ustawowo zobowiązanych do prowadzenia działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	liczba szkoleń, konferencji i innych działań doskonalących umiejętności	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	2024-2030
	liczba osób biorąca udział w działaniach doskonalących	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	2024-2030
Zakładane rezultaty: podniesienie poziomu wiedzy o możliwości współpracy z instytucjami i organizacjami uczestniczącymi w realizacji programu oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności pracowników instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej			

VII. ADRESACI I REALIZATORZY PROGRAMU

1. Do głównych adresatów Programu zalicza się:
    1) mieszkańców Gminy Popielów, w tym:
        a) rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy domowej,
        b) rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy domowej,
        c) sprawców przemocy domowej;
    2) przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą m.in. pracownicy socjalni, policjanci, nauczyciele i pedagodzy szkolni, pracownicy służby ochrony zdrowia, pracownicy świetlic opiekuńczo-wychowawczych, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego i jego grup diagnostyczno-pomocowych.
2. Realizatorzy programu:

Instytucje realizujące Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Popielów. Na instytucjonalne zasoby Gminy Popielów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej składa się szereg instytucji, które służą pomocą osobom doświadczającym przemocy domowej– w tym wsparciem psychologicznym, prawnym i materialnym:

1) Urząd Gminy Popielów;
2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
3) Policja;
4) Placówki ochrony zdrowia;
5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
6) Placówki oświatowe;
7) Inne instytucje, organizacje, stowarzyszenia i osoby fizyczne realizujące cele i zadania zawarte w Programie.

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Do efektów realizacji Programu można zaliczyć:

1) zwiększenie dostępności pomocy dla ofiar przemocy domowej,
2) spadek liczby przypadków przemocy domowej, w tym spadek liczby rodzin, w których podejmowano interwencje wielokrotnie,
3) pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej – stała edukacja;
4) ochrona osób doświadczających przemocy domowej,
5) zwiększenie dostępności pomocy dla sprawców przemocy,
6) integracja działań wielu specjalistów z terenu gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródła finasowania Gminnego Programu Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 mogą pochodzić z budżetu Gminy, budżetu państwa, funduszy unijnych lub innych źródeł. Zgodnie z założeniami Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 zaplanowano następujące nakłady finansowe na poszczególne lata

Wybrane kierunki i rodzaje działań	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**Razem**
dofinansowanie do szkoleń członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych	2000 zł	3000 zł	3500 zł	4000 zł	4500 zł	5000 zł	5500 zł	27 500 zł
organizowanie kampanii społecznych i edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie przeciwdziałania przemocy (plakaty, spotkania z pedagogami)	100 0zł	1200 zł	1300 zł	1400 zł	1500 zł	1600 zł	1700 zł	9 700 zł
bieżące utrzymanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w tym materiały biurowe, telefon,	1200 zł	1300 zł	1400 zł	1500 zł	1600 zł	1700 zł	1800 zł	10 500 zł

Wybrane kierunki i rodzaje działań	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Razem
internet, usługi pocztowe)								
Razem	**4200 zł**	**5500 zł**	**6200 zł**	**6900 zł**	**7000 zł**	**8900 zł**	**9000 zł**	**47 700 zł**

Powyższa kalkulacja zakłada, że nakłady finansowe zostaną przeznaczone na:

1) dofinansowanie do szkoleń członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych - pracownicy grup diagnostyczno-pomocowych oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego zobowiązani zostali ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej do podnoszenia swoich kompetencji poprzez uczestnictwo w szkoleniach. Biorąc pod uwagę dynamikę zmian w przepisach prawa koniecznym staje się zaplanowanie nakładów finansowych na szkolenia;
2) organizowanie kampanii społecznych i edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie przeciwdziałania przemocy (plakaty, spotkania z pedagogami). We wcześniejszych akapitach wielokrotnie podkreślano, jak ważna jest edukacja na temat zjawiska przemocy oraz jak istotne jest reagowanie na przemoc. Przeznaczenie środków na organizowanie kampanii społecznych i edukacyjnych jest niezwykle ważne, szczególnie w środowiskach wiejskich. Poprzez kampanie istnieje możliwość dotarcia do większej ilości grup społecznych;
3) bieżące utrzymanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w tym materiały biurowe, telefon, internet, usługi pocztowe)-realizując procedurę „Niebieskie Karty" konieczne jest zaplanowanie środków finansowych na zakup materiałów biurowych, na opłatę za telefon, internet itp.

X. MONITORING PROGRAMU

Monitoring Programu będzie przeprowadzany w oparciu o gromadzone i analizowane informacje uzyskiwane od realizatorów Programu, a w szczególności danych zebranych przez Zespół Interdyscyplinarny. Monitoring programu będą prowadzić wszystkie służby, które w ramach swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz podmioty, którym te zadania zlecono na podstawie odrębnych umów. Po przeanalizowaniu danych oraz wypracowaniu wniosków Zespół Interdyscyplinarny przekaże dane Wójtowi Gminy Popielów do 30 kwietnia każdego roku za rok poprzedni.

XI. ZAKOŃCZENIE

Realizacja Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Popielów będzie możliwa tylko przy ścisłej współpracy instytucjonalnej i społecznej. Skuteczność działań w zakresie poprawy bytu rodzin dotkniętych przemocą domową nie polega wyłącznie na zabezpieczeniu finansowym. Edukacja społeczności na terenie gminy jest szansą na zmniejszenie tolerancji dla przemocy. Skoordynowany system pomocy na poziomie jednostki, rodziny i społecznym jest szansą na ograniczenie zjawiska przemocy domowej, jednocześnie należy pamiętać, o ważności działań interwencyjnych oraz zapobiegawczych i stosowanie ich w taki sposób by możliwie ograniczyć skutki występowania przemocy domowej.

XII. Bibliografia

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Rządowy program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030

Maciejewski, J. *Przemoc w społeczeństwie. Socjologiczne i psychopedagogiczne aspekty przemocy,* s. 24.

Pospiszyl, I. (2018). *Przemoc w rodzinie*, s. 14.

Sasal, H. D. (1998). *Niebieskie Karty.* Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Warszawa.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r.

Urząd Gminy w Popielowie (2020). *Informacje o Gminie*. https://popielow.pl/217/379/informacje-o-gminie.html

Widera-Wysoczańska, A. (2010). *Mechanizmy przemocy w rodzinie z pokolenia na pokolenie*.

Zespół Stowarzyszenia "Niebieska Linia". *Definicja zjawiska przemocy w rodzinie*. https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/6-co-to-jest-przemoc

Załącznik nr 1

Wzór rocznego sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2030

Cele szczegółowe Programu			
Zadanie nr 1. profilaktyka i edukacja społeczna	Wskaźnik:	Jednostki odpowiedzialne za wykonanie poszczególnego działania	Wartość wskaźnika
prowadzenie kampanii społecznych i edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie przeciwdziałania przemocy (plakaty, spotkania z pedagogami)	Liczba przeprowadzonych kampanii	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny Szkoły na terenie gminy Popielów	
opracowanie i aktualizowanie diagnozy problemu przemocy domowej	liczba opracowanych diagnoz w oparciu o sprawozdania Zespołu Interdyscyplinarnego	Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	
Zadanie 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą domową	Wskaźnik:	Jednostki odpowiedzialne za wykonanie poszczególnego działania	Wartość wskaźnika
wspieranie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych	liczba posiedzeń ZI i grup diagnostyczno-pomocowych, liczba rodzin/osób objęta oddziaływaniami zespołu interdyscyplinarnego	Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	
upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy	liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	

zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia	liczba, osób która skorzystała z miejsc w ośrodkach wsparcia	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	
organizowanie dla osób doświadczających przemocy domowej specjalistycznego wsparcia i poradnictwa (np. grupy wsparcia)w zależności od potrzeb	liczba osób objęta pomocą w formie specjalistycznego wsparcia	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	
informowanie o dostępności do telefonów zaufania, innych instytucji zajmujących się pomocą	Liczba przekazanych informacji	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	
badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą domową	liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty”/liczba ponownie wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” w rodzinach, w których procedura była wcześniej prowadzona i została zakończona/ liczba osób objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu przemocy domowej/ liczba osób objętych pracą socjalną/ liczba	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	

	przeprowadzonych interwencji		
Zadanie 3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową	Wskaźnik:	Jednostki odpowiedzialne za wykonanie poszczególnego działania	Wartość wskaźnika
rozpowszechnianie informacji o ofercie dla osób stosujących przemoc domową	liczba informacji o miejscach pomocy (liczba postów internetowych, ulotki)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny	
współdziałanie pomiędzy instytucjami w zakresie monitorowania zachowań osób stosujących przemoc domową	liczba i rodzaj działań zapobiegawczych wobec sprawców przemocy domowej/ liczba osób stosujących przemoc objętych działaniami służb w ramach procedury „Niebieskiej Karty”/ liczba wniosków złożonych do GKRPA	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA w Popielowie, Komisariat Policji w Dobrzeniu Wielkim	
Motywowanie oraz kierowanie do programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową	Liczba uczestników programu, liczb osób, które zakończyły udział w programach	Zespół Interdyscyplinarny, członkowie grup diagnostyczno-pomocowych	
Zadanie 4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Wskaźnik:	Jednostki odpowiedzialne za wykonanie poszczególnego działania	Wartość wskaźnika

podnoszenie poziomu wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących i ustawowo zobowiązanych do prowadzenia działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	liczba szkoleń, konferencji i innych działań doskonalących umiejętności	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	
	liczba osób biorąca udział w działaniach doskonalących	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie Zespół Interdyscyplinarny w Popielowie	